

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/82/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5711216396
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5711216396.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a sudcov JUDr. Yvety Dzugasovej a JUDr. Jany Urbanovej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: L. M., nar. XX. XX. XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Martine, dieťa rodičov, matky: K. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom U., Ul. T. X/XX, právne zastúpenej JUDr. Miriam Podhradskou, advokátkou so sídlom v U., J. M. XX a otca: PeaDr. V. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y. XX, zastúpený splnomocneným zástupcom JUDr. Vladimírom Kašubom, advokátom so sídlom v U., B. X, mal. dieťa bytom ako matka, v konaní o návrhu matky o zvýšenie výživného, o odvolaní otca dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 12P/322/2011-324 zo dňa 26. júna 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu m e n í tak, že z v y š u j e vyživovaciú povinnosť otca voči mal. L. M., nar. XX. XX. XXXX, naposledy určenú rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 9C/161/2009 zo dňa 17. marca 2010, v časti o výživnom zo sumy 50,- Eur mesačne na sumu 90,- Eur mesačne odo dňa 15. 12. 2011, ktoré výživné je otec povinný poukazovať k rukám matky vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred.

Zameškané výživné za obdobie od 15. 12. 2011 do 26. 06. 2013 v sume 720,- Eur sa otcovi p o v o ľ u j e splácať v pravidelných mesačných splátkach po 30,- Eur počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku spolu s bežným výživným k rukám matky maloletého dieťaťa pod hrozbou straty výhody splátok.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom č. k. 12P/322/2011-324 zo dňa 26.06.2012 Okresný súd Martin zaviazal otca dieťaťa s účinnosťou od 15. 12. 2011 prispievať na výživu maloletého L. M., nar. XX. XX. XXXX zvýšeným výživným v sume 110,- Eur mesačne, zročným vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Dlh na výživnom za obdobie od 15. 12. 2011 do 30. 06. 2013 v sume 1.170,- Eur povolil otcovi dieťaťa splácať v pravidelných mesačných splátkach po 10,- Eur, zročných spolu s bežným výživným, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku uplatneného nároku návrh matky zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Týmto došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Martin sp. zn. 9C/161/2009 zo dňa 17. 03. 2010 vo všetkých výrokoch o plnení vyživovacej povinnosti na maloletého L. M..

Rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že od času poslednej úpravy vyživovacej povinnosti na mal. L., ku ktorej došlo rozsudkom Okresného súdu Martin zo dňa 17. 03. 2010, došlo k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcej stanovenie vyššieho, než naposledy určeného výživného. Zmenu pomerov videl okresný súd v nástupu mal. dieťaťa do školskej

dochádzky, predovšetkým v súvislosti s čím matke dieťaťa stúpili podstatným spôsobom náklady. Na druhej strane od posledného rozhodnutia došlo k úprave styku v dôsledku čoho otec trávi s dieťaťom podstatne viac času, s čím mu samozrejme vznikajú ďalšie náklady. Avšak matka dieťaťa si svoju vyživovaciu povinnosť stále plní, predovšetkým osobnou starostlivosťou o dieťa, starostlivosťou o domácnosť, ktorú s dieťaťom vedie, úhradou nákladov na túto domácnosť. Na jej strane došlo k nárastu príjmu, pretože do 30. 06. 2013 mala príjem z dvoch zamestnaní, a to na základe dohody o pracovnej činnosti v obchodnej spoločnosti Tesco a na základe pracovného pomeru v cestovnej kancelárii AVANTI TOUR. Pokiaľ aj od posledného rozhodnutia 3 krát zmenila zamestnanie, okresný súd mal za to, že to bolo preto, lebo hľadala najvýhodnejšie riešenie pre seba a dieťa, v čase keď zostala sama so starostlivosťou o dieťa, a to po rozvoze manželstva. Hľadala teda zamestnanie, ktoré by jej najlepšie umožnilo sa jednak starať o dieťa a zabezpečiť si príjem. Aj keď sa teda jej príjem z pracovného pomeru v súčasnosti mierne znížil, ako bol u predposledného zamestnávateľa Tesco z hlavného pracovného pomeru, je to preto, lebo sa snažila jednak vrátiť do zamestnania, ktoré dôverne poznala, pred nástupom na materskú dovolenku a z ktorého jej plynuli aj iné benefity. S poukazom na uvedené okresný súd nezistil skutočnosti, ktoré by viedli k záveru, že sa bez vážneho dôvodu vzdala výhodnejšieho zamestnania. Čo sa týka otca dieťaťa v jeho prípade súd zistil, že oba pracovné pomery, v ktorých naposledy pracoval tak v Matici slovenskej ako aj u mesta Martin, kde dosahoval najvyšší príjem, boli ukončené v súvislosti s trestným stíhaním, ktoré doposiaľ nebolo stále ukončené. Aj napriek tomu, že Najvyšší súd SR zrušil rozsudku Okresného súdu Martin a Krajského súdu v Žiline, ktorými bol otec dieťaťa uznaný za vinného z trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa, mal okresný súd za to, že v novom konaní nie je možné predpokladať pri inom pohľade na kvalifikáciu skutku obvineného otca, že by mohlo trestné konanie skončiť inak, než s najväčšou pravdepodobnosťou uznaním viny z už správne kvalifikovaného trestného činu. Odhliadnuc od uvedeného je v každom prípade nesporné, že voči otcovi je stále vedené trestné konanie pre úmyselnú trestnú činnosť a je aj dôvodný predpoklad, že sa tejto činnosti skutočne dopustil. S poukazom na uvedené, ak otec v minulosti prišiel o zamestnanie v súvislosti so svojim trestným stíhaním a v súvislosti so vznesením obvinenia a nástupom do výkonu trestu dohodou ukončil svoj pracovný pomer u predchádzajúcich zamestnávateľov, bol okresný súd toho názoru, že sa do tejto situácie dostal sám, vlastným zavinením, a preto aj keď je v skutočnosti zaevidovaný ako uchádzač o zamestnanie a ešte mu nebola priznaná podpora v nezamestnanosti je nutné pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti vychádzať z tých zárobkových schopností a možností, aké boli v minulosti. Pritom pred nástupom na výkon trestu odňatia slobody dosahoval otec dieťaťa priemerný príjem 607,87 Eur, z ktorého príjmu je v jeho schopnostiach a možnostiach platiť výživné na mal. L. v sume 110,- Eur mesačne. Pri svojom rozhodovaní prvostupňový súd zohľadnil tiež aj to, že v súčasnosti si otec plní vyživovaciu povinnosť v sume 50,- Eur mesačne a tiež má zdroje na platenie štvrtročnej poisťky vo výške 66,59 Eur. Z jeho vyjadrení tiež vyplynulo, že má záujem platiť aj pravidelnú úhradu na účet stavebného sporenia za roky 2012 a 2013. Z uvedeného vyplýva, že keď aj otec dieťaťa v súčasnosti nemá žiaden príjem, zrejme príspevkami od svojich rodičov disponuje príjmom, ktorý mu umožňuje vyššie uvedené platby plniť. Pokiaľ ide o platenie životnej poisťky a stavebného sporenia prvostupňový súd bol toho názoru, že ide o dobrovoľný záväzok otca, ktorý nie je súčasťou bežného výživného, ktoré inak platí v spomínanej sume 50,- Eur mesačne. Táto suma však už nepostačuje na úhradu každodenných potrieb mal. L.. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, okresný súd zvýšil výživné na mal. L. zo sumy 50,- Eur mesačne na sumu 110,- Eur mesačne, a to s účinnosťou odo dňa 15.12.2011, t.j. odo dňa podania návrhu, keďže nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa pre spätné určenie výživného. Vzhľadom na zvýšenie výživného prvostupňový súd určil aj nedoplatok na výživnom v sume za obdobie od 15. 12. 2011 do 30. 06. 2013 v sume 1.170,- Eur, ktorú sumu zároveň povolil otcovi splácať v mesačných splátkach, ktorých výšku ako aj podmienky zročnosti stanovil pri aplikácii § 160 ods. 1 O. s. p. vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku. O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p. tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania, keďže konanie sa mohlo začať i bez návrhu.

Proti vyššie uvedenému rozsudku podal otec dieťaťa odvolanie, na základe ktorého odvolací súd žiadal, aby napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil a návrh matky na zvýšenie výživného zamietol. Prvostupňovému súdu vytýkal, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Tiež poukázal na nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, na jeho rozpornosť a nesúlad výrokovvej časti odôvodnenia.

V ďalších podrobnostiach odvolateľ uviedol, že prvostupňový súd nezohľadnil v konaní jeho námietky ohľadom aktuálnej finančnej situácie, a to, že zavinením štátu prišiel o zamestnanie a je nezamestnaný. A pre svoj dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav nie je preňho vhodné každé zamestnanie. Taktiež okresný súd nevzal v úvahu to, že aj matka dieťaťa má okrem osobnej starostlivosti povinnosť podieľať sa na plnení vyživovacej povinnosti finančným plnením. V tomto smere otec dieťaťa zopakoval, že od 01. 07. 2013 matka dieťaťa prestala pracovať na dohodu o vykonaní práce pre spoločnosť Tesco, čiže dobrovoľne prišla o svoj vedľajší príjem vo výške 53,59 Eur mesačne, čo nie je zanedbateľná suma. Matka taktiež býva sama v 3-izbovom byte, na ktorý navyše musí splácať úver, čo je vysoký nadštandard aj na slovenské pomery. O to viac, že v tej istej lokalite a sídlisku v 4-izbovom byte nachádzajúcom sa oproti trvalému bydlisku navrhovateľky bývajú sami jej rodičia, u ktorých sa pravidelne so synom zdržiavajú. Taktiež okresný súd nebral opakovane v úvahu tú skutočnosť, že oproti predchádzajúcej úprave sa otcovi rozšíril styk s dieťaťom v súvislosti s čím má pochopiteľne zvýšené výdavky na starostlivosť o dieťa. Navyše mu nie je zrejmé prečo by mal počas dvoch mesiacov platiť vôbec nejaké výživné, keďže v júli a v auguste trávi syn presne rovnaký čas u otca a matky. Napokon otec dieťaťa poukázal už na spomínaný dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav (operácia srdca, hypertenzia, glaukóm, choroba chrbtice). Nesprávne právne posúdenie videl odvolateľ tiež v tom, že okresný súd nesprávne vychádzal z jeho príjmu v Matici slovenskej, o ktorý ho v konečnom dôsledku nezákonne pripravil štát a absolútne preto nemohla byť určujúca pre stanovenie výšky výživného. Pri rozhodovaní taktiež nebolo braté v úvahu to, že otec pravidelne synovi prispieva na jeho školské aktivity (napr. 50% úhrada nákladov na školský výlet a pod.), tiež, že mu pravidelne zakupuje vitamínové prípravky, obuv, oblečenie, kozmetiku, atď. Tieto výdavky nie sú nevyhnutné na pobyt dieťaťa u otca a matka ich nezabezpečuje, neposkytuje ani nekompenzuje. Nepravdivé sú tvrdenia matky, že dieťa má zhoršený zdravotný stav a musí užívať lieky na podporu imunity. V konaní predložil otec dieťaťa potvrdenie ošetrojúcej lekárky MUDr. I., že syn je zdravý. Matka taktiež neprekázala svoje tvrdenia, že synovi kupuje každé 3 mesiace športovú obuv tzv. halovky.

Matka dieťaťa v podanom vyjadrení zo dňa 13. 08. 2013 odvolací súd žiadala, aby napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil, stotožňujúc sa s jeho dôvodmi. Poukázala na to, že otec v podanom odvolaní opakuje tie isté skutočnosti a tvrdenia, ktoré predniesol už v prvostupňovom konaní, s ktorými sa dostatočne vysporiadal už okresný súd. Argumentáciu otca dieťaťa nepriaznivým zdravotným stavu označila za účelovú a irelevantnú pre posúdenie jeho majetkových a zárobkových schopností. Otec mal dostatočné možnosti pracovať, nielen manuálne, ale najmä duševne, má vysokoškolské vzdelanie, bohaté pracovné skúsenosti. Faktom je tiež to, že voči nemu je vedené trestné stíhanie pre úmyselný trestný čin. Otec dieťaťa skončil pracovný pomer u zamestnávateľa mesto Martin dohodou a jeho pričinením došlo aj k skončeniu pracovného pomeru u zamestnávateľa Matica slovenská. Jedná sa o zásadné skutočnosti, ktoré ovplyvňujú majetkové pomery otca a bolo by nesprávne a nespravodlivé, ak by súd na ne pri rozhodovaní neprihliadol. Vzhľadom na vek mal. syna je výživné 110,- Eur mesačne na dolnej hranici štandardne určovanej výšky výživného, a to bez ohľadu na zdravotný stav, životnú situáciu a vek otca, ktorý nemá iné dieťa, nemá inú vyživovaciu povinnosť, môže získať prácu, brigádu doma či v zahraničí, nie je ničím limitovaný.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené ust. § 202 O. s. p., v odvolacom konaní preskúmal napadnuté rozhodnutie v súlade s ust. § 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p. a rozsudok okresného súdu podľa § 220 O. s. p. zmenil, a to z nasledovných dôvodov:

Prispievať na výživu svojich detí je zákonnou povinnosťou obidvoch rodičov a ak aj si túto povinnosť rodičia neplnia, môže súd aj bez návrhu určiť rozsah ich vyživovacej povinnosti. Na dosiahnutej životnej úrovni svojich rodičov má právo podieľať sa aj ich dieťa (§ 62 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, ďalej len „Zákon o rodine“).

Podľa § 78 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Výživné sa určí podľa stavu zisteného v čase vydania rozhodnutia. Pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je iba závažnejšia zmena pomerov. Nestačí len úvaha o tom, či doterajšie výživné je primerané, pretože inak by išlo o neprípustnú reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Zmenou pomerov v zmysle § 78 ods. 1 sa rozumie výrazná zmena tých okolností (na jednej či druhej strane, t.j. oprávneného alebo povinného), ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Pôjde napríklad o také zvýšenie či zníženie (odôvodnený pokles) zárobku, či iných príjmov, prípadne ostatného majetku, ktoré ovplyvní celkovú situáciu povinného, a to nielen na krátky čas. Takou zmenou pomerov môže byť tiež vyšší vek dieťaťa, prípadne rozšírenie alebo zúženie vyživovacej povinnosti povinného, ale aj invalidita povinného a podobne.

Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie otca dieťaťa je čiastočne dôvodné. Prvostupňový súd vykonal vo veci dostatočne dokazovanie, skutkový stav zistil úplne a správne, avšak z tohto nevyvodil správny právny záver, pokiaľ zaviazal otca dieťaťa k plateniu výživného až v sume 110,- Eur mesačne. S výškou výživného tak ako bola určená okresným súdom sa odvolací súd nestotožnil, najmä s ohľadom na preukázané schopnosti a možnosti povinného - otca dieťaťa a tiež vzhľadom na vek dieťaťa jeho odôvodnené potreby. Výživné určené prvostupňovým súdom odvolací súd považoval za privysoké. Na rozdiel od okresného súdu zohľadnil na strane otca dieťaťa vo väčšej miere to, že oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu sa rozšíril jeho styk s dieťaťom v ktorom čase musí zabezpečovať výdavky na starostlivosť o dieťa. Taktiež vo väčšej miere prihliadal odvolací súd na nepriaznivý zdravotný stav odvolateľa a tiež to, že prispieva synovi na úhradu jeho potrieb aj finančným plnením mimo bežného výživného. Podľa názoru odvolacieho súdu suma zvýšeného výživného 90,- Eur mesačne odo dňa 15. 12. 2011 t.j. odo dňa podania návrhu (§ 77 ods. 1 Zákona o rodine) vystihuje lepšie tak odôvodnené potreby maloletého, ako aj schopnosti a možnosti povinného rodiča. Pri rozhodovaní o konkrétnej výške výživného odvolací súd vychádzal aj z ustanovenia § 62 ods. 5 Zákona o rodine, v zmysle ktorého má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov. Taktiež odvolací súd nebral v úvahu odvoláciu námietku ohľadom ukončenia pracovného pomeru na strane matky dieťaťa v spoločnosti Tesco, keďže v tomto smere sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu. Odvolací súd bol teda tiež toho názoru, že matka neukončila svoj ďalší pracovný pomer svojim zavinením, ale išlo o objektívne skutočnosti vyplývajúce aj z dodržiavania denného režimu mal. dieťaťa. Všetky ďalšie odvolateľom uvádzané skutočnosti boli známe ešte počas prvostupňového konania, pričom náležitým spôsobom sa s nimi vypořiadal už okresný súd.

Odvolací súd sa neodchýlil od skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa a pri rozhodovaní z neho vychádzal. Prvostupňový rozsudok zmenil len pre nesprávne právne posúdenie, keď skutkové zistenia vyplývajúceho z vykonaného dokazovania nepovažoval za postačujúce pre záver o zvýšení vyživovacej povinnosti otca dieťaťa až v sume 110,- Eur mesačne.

Z hore uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu podľa § 220 O. s. p. zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na zmenu rozhodnutia odvolací súd nanovo stanovil aj nedoplatok na výživnom ako rozdiel medzi doposiaľ a novourčeným výživným za obdobie od 15. 12. 2011 do 26. 06. 2013 v sume 720,- Eur (18 x 40 eur), ktorú sumu zároveň otcovi dieťaťa povolil splácať v mesačných splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti stanovil pri aplikácii § 160 ods. 1 O. s. p. vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Podľa § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 O. s. p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie sa mohlo začať i bez návrhu. Konanie vo veciach starostlivosti o mal. deti je konaním, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu (§ 81 ods. 1 O. s. p.). Preto odvolací súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.